

Pèire Assante

Frasetas

**« Qu'ils se prennent à leurs Filozofes, qui ont
estimé Folie estre privacion de sagesse, et sagesse
estre sans passions »
Louise Labé**

1 La vida umana es d'un meme còp solidària e conflictuala. La question essenciala es que lo conflict vengue pas bestiau. Lei fòrças conservatritz son pas totjorn capables de restar umanas e son mai d'un còp inumanas. Se lei fòrças de progrès fan la mème causa, lei adjudan.

2 La mondializacion es la tòca naturala dei umans. La mondializacion capitalista es pas una mondializacion. Es una empacha a la mondializacion, una anti-solidaritat umana, una anti-mondializacion

3 Karl se maridèt en 1843. Escriguèt en 1844 : « lo rapòrt de l'òme a la frema es lo rapòrt lo mai naturau de l'òme a l'òme.... Partent d'aquest rapòrt, se pòu jujar lo nivèu culturau de l'òme ». Vèsi charar d'òna e senher Marx sus l'amor e la justícia. Imatge bèla !

4 En 1844, Marx acaba sa « revolucion filosofica ». Sus aquesta revolucion, pòu començar lo trabalh ambe leis òmes de son temps per chanjar lo monde. Es que devem pas partir d'aquesta revolucion pèr agir sus lo monde coma es vengut ara despuèi?

5 La classa obrièra es totjorn la productritz dei bèn dichs materiaus. Mai sa fòrça politica es estada esparpalhada pèr l'organizacion mondiala dau capitalism, e sei solidaritats tanbèn. Mai la solidaritat umana, es coma la lutz, se l'empachatz de sortir d'un costat, sortirà de l'autre.

6 Lo desenvolupament dei servicis es un signe de riquesa d'una comunautat umana. Una societat de justícia pau existir solament se leis òmes son rics de bèns e de pensadas. Mai se la distribucion dei riquessas es confiscadas pèr d'unei, perdon totei aquesta riquesa perque vèn inumana

7 La distribucion dei riquesas dèu èstre sociala, senon es injusta, mercanda. L'abondancia de la produccion e la distribucion sociala dependon de l'auto-regulacion de cadun, adonc de la consciència de se. La dictatura de la distribucion es la mòrt de la produccion, dei bèns dichs materiaus coma de la pensada.

8 La solidaritat es pas l'uniformisacion. Es la cooperacion dei diversitats. La guerra a la diversitat es la veritabla guerra infinida. Cooperar es pas tolerar, es faire l'esfòrt permanent de comprendre l'autre per viure e trabalhar ensems. Se la diversitat desaparèisse, es la vida que desaparèisse. Se una diversitat domina l'autra, es la diversitat que desaparèisse....

9 Refùs de racionalisacion e refùs de simbolisacion se rejonhon e menan au perilh fascista. Vòlon desseparar una part de l'uman de l'òme, lo desequilibrar d'un costat entier coma un aucèu ambe una ala soleta. La simbolisacion a rèn de veire ambe l'opression religiosa e lo racionalitat rèn de veire ambe l'opression etatica. L'opression nega lei dos.

10 Leis objectes « tocables » que nos envirotan, totei fachs pèr d'autres, e que son necessari a nòstra vida deurián nos far prèner consciencia de nòstra dependència ambe lei autres, de la solidaritat objectiva que nos liga ais autres. E que la misèria deis autres, materiala e morala, nos rende paures tanbèn.

11 Una idèa es lo contrari de la pensada. Aquò diguèt Albert Camus. Verai se vesèm solament « l'arrest sus imatge », luega de rescontrar un moment dau moviment d'una pensada. Una fraseta es pas perilhosa se seguissètz vòstre propre camin autonomament avant e après lo rescòntre, solet e en companhiá. Senon....

12 Lei fòrmas de l'accion e de l'unitat se determinon pas d'avança, segur. Mai perqué, mai d'un còp son d'eveniments exteriors impausats pèr d'autrei fòrças que nos quichan au cambiament, luega de decidir de pèr nautrei, de respòndre autonomament au moviment de la societat e a sei besonhs novèus ?

13 « Deuràs viure a la susor de ton front ». Lo trabalh coma un pecat originau que carga la frema. Alibì pèr instituar, desvelopar, perpetuar la division dau trabalh, la mercandisacion de l'escambi dau trabalh : tròc inegalitari e escambi monetari inegalitari. La reconquista dau susproduch dau trabalh pèr totei passa pèr l'escambi desalienat entre la frema e l'òme.

14 Lo comunisme es l'abondància e la diversitat dei escambis de bèns materiaus e de pensada(S). Pèr aquò la regulacion de la produccion, de la distribucion e de la consomacion d'aquelei bèns, pèr pas tombar dins l'estalinisme, devon èstre una auto-regulacion individuala e colectiva. Adonc un desvelopament d'una auto-consciencia individuala e colectiva ? De seguir....

15 Aquelei que negan lo besonh de desvelopament deurián se pausar aquesta question. Coma donar en totei, lei mejans necessari en temps liure coma en bèn materiaus d'escambi de pensada sensa bèn materiaus en abondancia ? Aquò vau pas dire en bèn de destruccion de la plateta mai en bèn de qualitat, lo contrari dau capitalisme ara.

16 Lo drech de « pensar », e subretot lei mejans èran reservats ai nòbles, ai mercands, e subretot a seis intelectuaus pagats pèr elei. Fuguèt una riquesa umana. Mai aquesta riquesa dèu èstre alargada a totei. Maugrat la division dau trabalh d'ara, « l'òme es mai grand que son prètzfach », aquò diguèt Yves Schwartz. Pòu estre encar mai grand dins la libertat.

17 Lo trabalh es d'un meme còp pensada e acte aplicat, lengatge e gèsta, e tot lengatge que que siágue lo luech e lo moment. Es la mème unitat tant coma l'unitat espaci-temps.

18 L'unitat de l'accion revolucionaria consistís pas a establir de biais « novèus » de se representar la realitat, mai au contrari de restablir e alargar lei representacions mentalas que fan l'essència dau trabalh creatiu qu'a fach l'uman a l'origina.

19 La pedagogia dau cambiament revolucionari passa pèr la demonstracion de la solidaritat reala que liga lei umans a travèrs lo trabalh e lo produch colectiu d'aquest trabalh, pèr lei objects d'usatge que lei envirotan de lònca.

20 Doas empachas dins nòstre temps pèr avançar : una vision corteta sus lo passat coma sus l'avenidor que nos empacha de faire fructificar nòstre present ; l'inconsciència de la trencadura artificiala milenària de l'activitat umana entre trabalh obligatòri e activitat generala, entre lengatge e acte aplicat.

21 L'entropia mai granda podriá èstre l'estat de la matèria qu'es lo vueje e que nautres pensam coma lo mai clafit. E l'estat coneissut dau moviment, l'agitacion de « sortida de l'entropia » podriá èstre lo big bang.

22 L'estat coneissut de l'univers que seriá la « sortida » de l'entropia mai granda, adonc lo vueje, pèr intrar dins l'estat de moviment coherent.

23 La propietat de « sortida de l'entropia » dèu estre la « nèissença de la dissimetria ». Prigogine li ditz desequilibri, Pasteur s'en avisa sus la chimia organica sensa posquer n'en trobar una seguida, Sève sus l'identitat contradiccion-antagonica a respect de la contradiccion non antagonica.

24 La neissença de la dissimetria crea la vida d'aquesta unitat «espaci-temps». Dins l'istòria umana lo moviment social, lo moviment uman, existís pèr aquelei micro e macro dissimetrias istoricas.

25 La «dissimetria istorica», coma tota dissimetria fa derompedura dins lo temps, a respect de l'espai. Mete en antagonisma d'eveniments apareissuts non simultanement. La vida de l'unitat espaci-temps son aquelei rompeduras.

26 Parlant dau cambiament sociau « comunista », Jaurès diguèt : « l'umanitat semblarà tornar a un stade en arrier..... mai serà un progrès immènse ». Se lo comunisma fa coincidar riquesa individuala e riquesa colectiva, crea una nòva dissimetria dins un colectiu mai larg a respect d'una nòva dimenssion umana e a un rapòrt nòu ambe la natura.

27 Platon, complissènt la rompedura ambe lei poètas grècs (se rementar lo liech de Platon e qu'abandona lo vers, Omèra e Eraclita), fa un grand pas dins lei condicions subjectivas de desenvolopament dei fòrças productivas. Mai introduch radicalament la dicotomia entre accion e pensada, entre creacion « populara » e creacion « d'eleit » que bloca uèi lo desenvolopament uman

28 Dins un processus, començança e fin, despart e arribada, que nos menan d'un ponch a un autre de la « spirala », devon aguer de parangon universaus.

29 Lo « cicle en spirala » mai coneissut deis umans es aquest de la naissença a la mòrt d'un individù. Aquèu d'una espècia nos demanda mai d'esfòrt de conceptualisacion, e l'escala « superiora » dona d'èr a de « concepts inutilis ».

30 Naissença e mòrt d'un individu obligan a un conflicte entre intinct biologic de subrevença de l'individu e de l'espècia. Metre en complementaritat lei dos es pròpi ai grands corènts de pensada filosofics e religiós, ai individus que leis an « incarnats », « representats », « exprimits », e reconeissuts coma taus.

31 Aqueleis individus constituïsson a l'encòp « d'amiras » mai tanbèn de « fossilisacions » dau concèpt de complementaritat entre individus e espècia. Degun pòu li escapar.

32 Un concèpt de que l'usatge vèn utilizat de l'ònga, normalisat de generacion en generacion, es pas pus concept mai essència.

33 Cada individù e cada societat umana pòdon possedir sus l'univèrs solament la vision qu'es a sa portada, e aquesta portada correspònd au nivèu de desvelopament de sei aisinas de saber, que siágon tecnicas o psicologicas.

34 Quauquei còps, leis aisinas psicologicas an agut de resultas sus lo saber superioras a aqueleis obtengudas pèr la tecnica. Dins aquest cas, la tecnica era en contradiccion antagonica ambe la complementaritat individù-espècia. Dèu èstre lo cas quora la tecnica escapa a l'espècia per venir privilège individuau. Es-ti lo cas tre l'origina dau trabalh ? O tre l'origina dau trabalh especialisat ?

35 Lo vejaire qu'es a nòstra portada dins un moment istoric particular e que determina nòtre rapòrt a l'univers nos permet o non de bastir un usatge. Aquest usatge pòu èstre san o mausan, es a dire que pòu conservar o aroinar, desvelopar o redurre.

36 L'usatge es constituit dau molon e de la diversitat deis usatges. Aquesta molonada emplegada contituis l'activitat umana. L'essenciau de l'activitat umana serve a produrre çò que l'espècia, adonc l'individù a de besonh pèr viure e se desvelopar.

37 La santat de l'activitat es tanbèn un critèri morau, e non un critère religiós. Lei critèris religiós desseparan l'activitat de pensada de l'activitat de produrre d'objectes « tocables ». L'a pasmens de materialistas que fan simbolicament aquesta dicotomia e de religiós que fan batesta contra aquesta dicotomia

38 La dicotomia « pensar///crear d'objècts tocable » pòu estre radagada solament pèr la liberacion de l'activitat umana. Pasmens, l'a jà de libertat dins l'activitat alienada, senon l'auriá gès d'activitat umana, e l'espècia auriá dispareissut despuèi de temps.

39 Aquesta dicotomia « pensar/fabricar » es fonsament perilhosa pèr l'espècia. Perqué mete en dangier la complementaritat « individu-espècia ».

40 Aquesta dicotomia tròva sa solucion dins lo rapòrt a l'object coma rapòrt de l'individù a un autre individù, coma rapòrt a la societat umana que produch aqueleis objèts.

41 Metre en perilh la complementaritat « individù-espècia » es la resulta de la pensada « dicotomisada » concepcion/fabricacion. En esperant de despassar, radagar aquest antagonisme, la pensada constituis, adonc, pèr de se, aquesta mesa en dangier. Bensai es l'encausa dei racismes religiós còtra lei sabers sabents mai tanbèn dei espèrs que lei religions exprimisson.

42 Lo vejaire qu'es a nòstra portada e que fa descobrir nòstre « cicle-spirala individuau » es pas lo même segon que lo cicle siáque « davant nautrei » o « darrier nautrei », jovent o ancian. Es pas un critèri morau, mai una question de autura que nos es donada o non pèr astre e que trabalham. Se lo saber vèn a la portada de la coneissènça, aquò nos avesina bènsai de la fin.

43 Jovent o vielh, es pas solament una question de temps. Es un critèri de diversitat que tèn pas a l'age. E qu'es pas estacat a una valor morala, emai se l'es a una representacion religiosa que li serv de valor morala en moviment. La relativitat e la sageta de l'espaci-temps concernisson totei lei ponchs.

44 Lo vejaire « de l'aut », es a dire que fa unenc l'espaci-temps es vertadierament pas una vision de cycle individuau. Fa de l'onga question de limits dau coneissut, de portada de la vision.

45 Quora la santat de l'activitat es nafrada, leis objècts d'aquesta activitat son malauts, produire es destruire, destruire es produire. Mai leis objècts produchs pèr aquesta destruccion son sanitos. D'aquì la difficultat de lei reconeisser mai pas de lei produire. Usatz la metafòra de la malautiá e de la medecina, comprendrètz la difficultat.

46 Podètz vos estreimar au fond dau desert e viure de rasigas e d'aiga, lo moviment dau saber, dei percepcions conscientas son au mitan de vos. Lei carrejatz d'en pertot coma un bagatge. Mai dins aquest cas, podètz solament vos destruire e vos bastir, vautres. A condicions de laisser ges de pesada.

47 Au bot dau cicle, l'escrivan pòu dire tot, redusir tot a una frasa, l'orator a una paraula, lo pintre a una color, lo musician a una nòta. Una nòta continua sensa accòrd, sensa ritme, a despart d'aquelei dau còr. Un uman, pas mai, au tot ensems : un regard deis uèlhs o dei dets, una pesada, una piada.

**48 La pesada a ges de fin, transcende lo rocàs,
l'individù, l'espècia. Ignora lo big bang, la
poiridura, lo dangier. Es pas l'espaci nimai lo
temps. Simpletament son uniment.**

**49 Es solament pèr lo caminament de
l'engatjament que se descuerb «l'inutilitat» de
l'engatjament.**

50 Cada engatjament reposita lei limits dei « tòcas » de l'Engatjament, es la rason d'aquesta « inutilitat ».

51 « L'inutilitat » dona tot son èime a l'Engatjament, e alarga l'horizon que pèr son « absència » vèn infinit.

52 L'horizon absènt e infinit es lo plaser de la vida infinida, la vida qu'es pas generica nimai individuala mai universal.

53 L'absència d'horizon es la condicion d'una universalitat facha d'horizons nombrós.

54 L'absència d'Engatjament es lo temonh d'engatjaments sensa horizons.

55 L'amor que nos dòn an lei mòrts nos apela a costat d'elei mai aquesta rampelada se fa dins tot lo camin de la vida, es lo contrari dau suicidi.

56 Aquest « destacament » de la vida es la fòrma supereriors de l'amor de la vida.

57 Es pas verai de pensar que lo desprovisiment fa cascar dins la desumanisacion. Es la desumanisacion que fa tombar dins la misèria. Lo passatge de l'animau a l'òme qu'es lo camin de cada uman tre sa neissènça es un caminament d'Engatjament.

**58 Lo complit coma l'inacabat an la meteissa
riquesa se son contengut es lo camin dau
compliment.**

**59 Fau anar querer mai fons aquest rampèu dei
mòrts. De pòples n'en dònau lei pesadas. Mai es au
dedins de nautreï qu'es plen.**

**60 La cosina de ma Grand, quin Engatjament ! E
sei recèptas, quin horizon !**

**Frasetas publicadas dins
« MESCLUM La Marseillaise »
Març 2004
Pèire Assante
p.assante@wanadoo.fr
48 Bd Mont Rose
13008 Marselha**

51 « L'inutilitat » dona tot son èime a l'Engatjament, e alarga l'horizon que pèr son « absència » vèn infinit.

Pèire Assante

Le quotidien « La Marseillaise » fait paraître chaque Jeudi une page en Òc intitulée « MESCLUM », ce qui signifie, à peu près, « mélange ». Ces « frasetas », petites phrases philosophico-poétiques, avec le sourire, y ont été publiées pendant plusieurs mois dans l'année 2004.

frasetas